Nathalie van Wijkvliet

Leren in de economie zelf

Een economie die toekomstbestendig is, vraagt om andere vaardigheden van studenten en dus om ander onderwijs. Hoe pak je dat aan in het mbo? We spreken met Marloes de Vries en Stan Vloet. Na jaren bouwen bij Zadkine en de bedrijfstakgroep handel en mode van de MBO-Raad draagt Marloes de Vries het stokje over aan Stan Vloet. Een gesprek over concrete innovaties die studenten uitdagen verder te kijken dan de winst-en-verliesrekening.

'Iedereen is elke dag met economie bezig. Dat geldt ook voor onze mbo-studenten', begint Stan Vloet. Hij is bedrijfseconoom, lid van het college van bestuur van Zadkine en de nieuwe voorzitter van de bedrijfstakgroep handel en mode van de MBO-Raad. 'Thuis heb je inkomsten en uitgaven. Als je op vakantie gaat, heb je een budget, waarbinnen je vakantieplannen maakt. En economie gaat niet alleen over cijfers, maar ook over de impact die we hebben met de keuzes die we maken.' Zijn uitspraak raakt de kern van de uitdaging waar veel docenten voor staan: hoe maak je die alomtegenwoordige economie tastbaar, relevant en leuk? De aanpak van de Vries en Vloet: niet wachten op abstracte plannen en onderwijsinnovaties, maar met concrete acties het onderwijs veranderen.

Van klaslokaal naar echte wereld

Het onderwijs veranderen start bij studenten, zij moeten de economie 'in het echt' ervaren. Bij Zadkine gebeurt dat onder andere via de 010 Academies. Dit zijn complete opleidingen die bewust buiten de schoolstructuur zijn geplaatst en vaak in een bedrijf

‘Niet wachten op abstracte plannen en onderwijsinnovaties, maar met concrete acties het onderwijs veranderen.’

worden gehuisvest. De Vries: ‘Omdat ze in co-creatie met het bedrijfsleven gemaakt zijn, zijn ze bij voorkeur ook gevestigd binnen het bedrijfsleven.’
Geen simulatie dus, maar de realiteit. Studenten leren het vak niet in een lokaal, maar op de werkvloer waar het daadwerkelijk gebeurt. Het is een gedurfde stap die laat zien: de beste plek om over de economie te leren, is in de economie zelf.
Een tweede, direct toepasbare innovatie is het werken met ‘challenges’. Bij Zadkine zijn die onderdeel van het reguliere onderwijs. Vaak sluiten ze aan op de actualiteit. De Vries: ‘Een voorbeeld is de Week van het Geld. In deze week worden er uitdagingen geformuleerd, waarmee studenten zelf op pad gaan. Ze zoeken bijvoorbeeld uit wat er allemaal nodig is om ondernemer te worden.’
Dit soort opdrachten biedt naast het opdoen van onderzoeksvaardigheden de perfecte kans om studenten te stimuleren na te denken over de ‘outcome’, zoals Vloet het noemt. Wat is het maatschappelijke effect van je onderneming, naast het financiële resultaat? Zo wordt eigenaarschap gecombineerd met een bredere, maatschappelijke blik.

Over de muren kijken

Vernieuwing stopt niet bij de deur van het eigen lokaal of de eigen school. Een van de meest inspirerende ontwikkelingen is de steeds hechtere samenwerking tussen het mbo en het hbo. Dit gaat verder dan alleen een betere doorstroom, het is een uitwisseling van expertise.
Zo zijn er bij Zadkine trajecten waar mbo-docenten lesgeven op het hbo en vice versa. Waarom dat zo krachtig is? De Vries: ‘Het hbo is sterk in onderwijsontwikkeling en het verzinnen van business cases. De kracht van het mbo is de daadwerkelijke connectie met het bedrijfsleven en de pedagogische aanpak. Daar kun je van elkaar leren.’
Bij het horen van dit soort vernieuwingen, vragen veel docenten zich terecht af: hoe past dit binnen de bestaande kaders? De huidige kwalificatiedossiers voelen vaak als een rem op vernieuwing. De Vries erkent dit: ‘Die kwalificatiedossiers zijn een soort van in beton gegoten.’
Toch is dit voor haar geen reden tot stilstand. Ze benadrukt dat de werkelijkheid sneller verandert dan het beleid en dat je dat, met een beetje creativiteit, prima kwijt kunt binnen de kwalificatiedossiers die er al zijn. Haar advies is om niet te wachten op een formele aanpassing, maar om nu al in te spelen op de vaardigheden waar de arbeidsmarkt om vraagt. Denk aan de opkomst van technologie of de roep om duurzaamheid en circulaire economie. De ruimte om te innoveren ligt niet in de letter van het dossier, maar in de creatieve en ondernemende geest van de docent en het team.

Marloes de Vries

De realiteit van de docent

Het klinkt allemaal inspirerend, maar roept ook vragen op. Hoe doe ik dit naast alles wat al moet? De Vries is daar realistisch over. De wil van de docent is het startpunt, maar de randvoorwaarden zijn cruciaal. ‘Mensen moeten de erkende ontwikkeltijd krijgen’, benadrukt ze. ‘Als leidinggevende moet je dat echt mogelijk maken en faciliteren.’ Het is een directe oproep aan schoolleiders: durf te kiezen en geef docenten de ruimte en het vertrouwen om te vernieuwen.

‘De ruimte om te innoveren ligt niet in de letter van het dossier, maar in de creatieve en ondernemende geest van de docent en het team.’

Concrete ondersteuning is daarbij onmisbaar. Bij Zadkine hebben ze bijvoorbeeld een innovatiehub opgezet, waar experts klaarstaan voor kennisdeling en ondersteuning van iedereen binnen de organisatie. Daarnaast is er een online leerplatform waar docenten tijd- en plaatsonafhankelijk kunnen werken aan hun eigen ontwikkeling. Het aanbod is breed en gaat verder dan alleen vakinhoud: van trainingen over sociale veiligheid tot verdiepende sessies over pedagogiek. Het laat zien dat professionalisering een voorwaarde is voor onderwijsvernieuwing. Voor verdere inspiratie en kennisdeling zijn landelijke initiatieven als de Week van het Economieonderwijs van grote waarde. Dit is, zoals de Vries het omschrijft, ‘hét moment om kennis te delen, om het in de spotlight te zetten. Het geeft professionals een boost.’ Vloet vult aan: ‘Dit soort momenten geeft de kans om aan collega’s te laten zien hoe je belangrijke maatschappelijke thema’s bij jongeren over de bühne krijgt.’

Stan Vloet

De toekomst

De boodschap van de Vries en Vloet is er een van optimisme en realisme. De wereld vraagt om mensen die economisch kunnen denken, of ze nu in de zorg, de techniek of de handel werken. Waar dromen de twee onderwijsbestuurders van als ze naar de toekomst kijken?

Vloet: 'Een mbo zonder stigma. Ik ben er van overtuigd dat er veel jongeren zijn met een havo- of vwo-diploma die veel beter tot hun recht zouden komen op het mbo.' De Vries haakt hier op in: 'Het zou mooi zijn als we stoppen met studenten een bepaalde richting op te duwen, bijvoorbeeld omdat er in een specifieke sector een tekort is, en dat er meer ruimte komt voor de intrinsieke motivatie van de student.'

De voorbeelden uit dit artikel laten zien dat het onderwijs die droom al concreet aan het vormgeven is. Door de verbinding met de praktijk op te zoeken en studenten actief uit te dagen, wordt economie geen abstract vak, maar een relevant en onmisbaar stuk gereedschap om de wereld te begrijpen en er succesvol in te zijn.

Nathalie van Wijkvliet werkt bij Our New Economy.

Week van het Economieonderwijs

Van 24 tot en met 28 november 2025 vindt de vierde editie van de Week van het Economieonderwijs plaats: dé landelijke week voor toekomstbestendig economieonderwijs in Nederland voor vo, mbo, hbo en wo. Aan de hand van workshops, presentaties en voorbeeldlessen delen onderwijsprofessionals hoe zij hun onderwijs verrijken met nieuwe economische denkkaders en actuele maatschappelijke ontwikkelingen. De week is bij uitstek het moment om met elkaar in gesprek te gaan en elkaar te voeden met tips en inspiratie. Meer informatie over het programma vind je op de website weekvanheteconomieonderwijs.nl.